

Svensk mejerit utbildning behövs - 25 maj 2004

av Björn Sigbjörn

Drygt 30 personer som kommit till Alnarpsdagen för att lyssna till sex föredragshållare kunde konstatera att svensk mejerit utbildning behövs. Föreningens ordförande, Jonas Svensson, inledde utbildningsdagen med att påminna om att det knappast kommer att vara en samhällsuppgift att ordna med mejerit utbildning. Det blir alltså en sak för mejeriindustrin. Ofta går industrin och skolan i otakt. De mejerister som behövs i morgon skulle ha utbildats i går, underströk Jonas. Han nämnde också att Hans Pettersson, f.d. mejerit utbildningen i Falkenberg, och Björn Sigbjörn hade skrivit en kort historik över svensk mejerit utbildning i Mælkeritidende, nr 10, 2004.

Milkos VD Bo Berg, som varit en av de ansvariga för förändringarna i mejerit utbildningen, påpekade att livsmedelsindustrin är den största industrin i EU och den fjärde största i Sverige. Men utbildningsnivån i branschen är låg, statusen är låg, rekryteringsbasen minskar och hantverket minskar. Allt fler produkter med högre förädlingsgrad kräver dock ökade satsningar på forskning, produktutveckling och utbildning. En genomgång hos Milko visar att utbildningsnivån är låg, vilket inte avviker från mejeribranschen i övrigt. Bo redogjorde för hur utvecklingen varit när utbildningen i Falkenberg avvecklades och flyttades till Dalum. Trots goda utvärderingspoäng på kurserna i Danmark har det varit svårigheter att rekrytera kursdeltagare. De två svenskspråkiga lärarna har slutat. Detta har lett till att vårens kurser inställdes. Nya lärare skall anställas och man räknar med nya kurser till hösten.

Trots erfarenheterna så här långt menade Bo Berg att det bästa alternativet ändå är att satsa på Dalum. Det finns en ökande efterfrågan på livsmedelsutbildning inom mejeriindustrin. Det behövs utbildad personal på alla nivåer: fortbildning, gymnasium och högskola. Dock är en hämmande faktor de strukturförändringar som kommer, vilket kan medföra att det blir övertalighet av personal.

Hans Pettersson, som under många år var ansvarig för mejerit utbildningen i Falkenberg, gjorde en fyllig genomgång av kursverksamheten i Falkenberg och Dalum. Många kurser på Dalum är baserade på att deltagarna tidigare genomgått t.ex. mejeristutbildning. Som lärare i Dalum kunde Hans konstatera att intresset för mejerigrundutbildning var svagt. Varför har det då inte gått som planerat? Hans nämnde några personliga funderingar: otydlighet i kursutbudet, bristande marknadsföring, dåligt intresse från mejerierna, Dalum är långt bort, danska språket. Hur går man då vidare? Uppläggningsen med M90 var bra

tyckte Hans. Ansvar på grundutbildningen ligger på mejeriindustrin. Fortbildningen skall kanske ligga närmare mejerierna? Specialistutbildning på lämpliga platser. Hans avslutade med att understryka att industrin måste bestämma hur de vill ha utbildningen innan det är för försent.

Från Arla Foods kom Marianne Sand-Wallin och berättade om "Gymnasieprojekt för mejeriutbildning". Idealet för mejeriindustrin skulle vara att personalen borde ha alla kunskaper innan de anställs. Men förstår mejeriindustrin att använda de utbildningar som nu finns? Och finns det för många utbildningar att välja på? Inom Arla Foods har man undersökt hur det ser ut beträffande hygien. Det finns 38 grundläggande utbildningar för hygien! Gymnasieprojektet är ett samarbete mellan Arla Foods och Livsmedelsföretagen (Li). Grundtanken är att även mejerierna skall ställa krav på 3-årig gymnasieutbildning när de anställer personal och inte nöja sig med lägre utbildning. Vi måste lära oss att ställa krav på vad vi vill ha, påpekade Marianne. Projektet kommer igång hösten 2004 på flera orter, bl.a. Linköping. Max 16 elever kommer att beredas plats.

Från Lunds Tekniska Högskola kom professor Petr Dejmek och informerade om de mejeriutbildningar som finns där. Under många år har man haft 5-poängskurser i mejeriteknologi och mejeriprocesser. Inga andra kurser på LTH får så höga utvärderingspoäng. Intresset är stort. 34 teknologer har sökt till nästa kurs, men endast 8 kan tas emot. Den stora nyheten är den engelskspråkiga mejeriutbildningen, som skall genomföras tillsammans med KVL i Köpenhamn. Mer information om denna utbildning och övriga kurser finns på www.livstek.lth.se/teach_sve.htm.

Från Sveriges Lantbruksuniversitet kom professor Anders Andrén och berättade om de livsmedelsutbildningar som finns där. I Uppsala kan man studera till livsmedelsagronom. Denna utbildning täcker behovet mellan primärproduktion och produktion. Totalt har hittills utbildats ca 150 agronomer, varav ca 30 finns inom mejeriindustrin. Mer information finns på www.lmv.slu.se. I Skara finns en 3-årig utbildning till livsmedelsingenjör, se www-skara.slu.se.

Utbildningschefen på SIK i Göteborg, Marita Wallenius, informerade om de utbildningar de erbjuder, se www.sik.se. De senaste två åren har 100 personer från svensk mejeriindustri utbildats på SIK. Hon underströk att mer kunskap gör medarbetaren mer motiverad och därmed mer förändringsbenägen. Det gäller att tänka på att "frågan är inte hur intelligent du är utan hur du är intelligent". Marita påminde också om att mejeriföretaget måste ta reda på behovet, göra en plan för kompetensutvecklingen, förankra i ledningen samt motivera och stötta deltagarna.

En livlig och intressant diskussion avslutade den tredje Alnarpsdagen sedan nystarten 2002. De många obesvarade frågorna och oron för

mejeriutbildningens framtid visar att dessa möten är nödvändiga och borde framöver locka ännu fler deltagare.

I Milkos personaltidning Nyskummat, finns det mera att läsa om utbildning. Klicka på ikonerna!

Nyskummat nr 4

Nyskummat nr 5

Nyskummat nr 6